

"Yuxarı Baş" Milli Tarix-Memarlıq Qoruğu ərazisində aparılan təmir işləri

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva dekabrın 2-də Şəki şəhərindəki "Yuxarı Baş" Milli Tarix-Memarlıq Qoruğu ərazisində aparılan təmir-bərpa işləri ilə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev qoruqda görülən işlər barədə dövlət başçısı İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və Leyla Əliyevaya məlumat verdi.

Bildirildi ki, qoruğun ərazisində Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən Qala divarları daxilindəki iki abidənin (Rəsm Qalereyası və qoruğun inzibati binası) təmir-bərpa işləri yekunlaşıb. Bu abidələrin hər ikisi XIX əsrdə çar Rusiyası əsgərlərinə məxsus kazarma kimi inşa edilib.

Sonra qoruğun işə bina-sındakı bərpa işləri barədə məlumat verildi. Qeyd edildi ki, XIX əsrdə inşa edilmiş və hazırda dövlət mühafizəsinə götürülmüş tarixi bina ənənəvi Şəki memarlığı üslubunda tikilib. Təəssüf ki, sovet dövründə bu binada xəstəxana

fəaliyyət göstərmiş və nəticədə onun memarlıq irsi tamamilə pozulub, bir sıra əlavələr edilib. Bu memarlıq abidəsi hazırda tarixi memarlıq üslubunda bərpa və konservasiya edilir, daxili tərtibatı işə obyektinə və tədbirlərin keçirilməsi üçün uyğunlaşdırılır.

Daha sonra qoruğun yeni inzibati binası ilə tanışlıq oldu. Bildirildi ki, qoruğun yeni inzibati binası dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir və XIX əsrdə əsgər kazarması kimi inşa edilib. İnizibati bina yerli memarlıq üslubunda, dağ-qaya daşından və

bişmiş kərpicdən inşa olunub. Binanın memarlıq irsi qorunmaqla onun fasadı, dam örtüyü, döşəməsi, pilləkənləri bərpa olunub, interyeri inzibati bina üçün uyğunlaşdırılıb. Bina da kommunikasiya xətləri, istilik sistemi qurulub, inzibati heyətin fəaliyyəti üçün bütün şə-

rait, fond və arxiv otaqları yaradılıb. İnizibati binanın ümumi sahəsi 324 kvadratmetrdir. Prezident İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və Leyla Əliyevaya qoruqdakı şəbəkə emalatxanasında görüləcək bərpa işləri barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, şəbəkə emalatxanasının yerləşdiyi bina dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir. Binaya ümumi sahəsi 127 kvadratmetr olan əsas və sahəsi 30 kvadratmetr olan yardımçı tikililər daxildir. Bərpa olunan binadan "Şəbəkə evi" emalat-

xanası kimi istifadə ediləcək. Yeni konsepsiyaya görə "Şəbəkə evi" emalatxanasında sənətkarların fəaliyyət göstərdiyi şəbəkə istehsalı mərkəzi ilə yanaşı, bu sənətin tarixini nümayiş etdirən ekspozisiya zalı, interaktiv turizm təcrübəsi üçün təqdimat otağı, suvenir istehsalı və satışı mərkəzi yaradılacaq. Eyni zamanda burada yeni şəbəkə ustalarının yetişdirilməsi üçün Şəbəkə Təlim-Tədris Mərkəzi fəaliyyət göstərəcək.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva şəbəkə ustası ilə söhbət etdilər.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salaməleyküm.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Salam.

Sənətkar: Cənab Prezident, bizim işlərdir. Bu bizdə dörd nəsil davam edir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Davam edir?

Sənətkar: İki oğlumla.

Prezident İlham ƏLİYEV: Onlar da məşğuldurlar?

"Yuxarı Baş" Milli Tarix-Memarlıq Qoruğu ərazisində aparılan təmir işləri

Əvvəli 3-cü sahə.

Sənətkar: Bəli, məşğuldurlar.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bu sənət yaşamaqdır.

Sənətkar: Burada məktəb də var, yəni uşaqlar məşğul olurlar. İndi burada bu binalar bərpa olunur.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, burada da tədris mərkəzi olacaq.

Sənətkar: Bura şəbəkə emalatxanası olub. Amma biz istəyirik geniş olsun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli.

Digər kişi: Tofiq müəllim bizə söz vermişdi ki, ildə 10 şagird yetişdirəcək.

Prezident İlham ƏLİYEV: Mütləq lazımdır. Çünki bu, nadir sənətimizdir.

Sənətkar: Deməli, burada hamısı belə xırda-xırda taxta və şüşə parçalarıdır. Yəni burada yapışqan, mısır, heç nə yoxdur.

Prezident İlham ƏLİYEV: Bəli, mən bilərəm, yoxdur. Bu, dünyada yeganədir, bundan dünyada yoxdur.

Sənətkar: Xan sarayını biz bərpa etmişik.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Bunları da özünüzdə edirsiniz?

Sənətkar: Bəli, hamısını özümüz edirik. Amma Xan sarayında baxın, belə çox xırda hissələrdir, biz oranı bərpa edəndə pinsətlə işləmişik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Xan sarayında da təmirə ehtiyacı var. İndi onunla da məşğul olacağıq. Siz də cəlb olunacaqsınız.

Sənətkar: O vaxt Xan sarayında mərmər şüşələr olub, Venesiya şüşələri, bir millimetr. Bu irilər 3 millimetrdir.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Bu şüşələr 3 millimetrlidir.

Sənətkar: Qalın şüşələr, mərmər şüşələr budur.

Prezident İlham ƏLİYEV: Budur, hə?

Birinci xanım: Daha incə.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox yaxşı.

Sənətkar: Çox sağ olun, cənab Prezident.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz sağ olun ki, bu sənəti yaşadırsınız. Biz də əlimizdən gələni edəcəyik ki, sizin üçün daha yaxşı şərait yaradaq.

Sənətkar: Siz sağ olun ki, sənətə qiymət verirsiniz.

Prezident İlham ƏLİYEV: Təşəkkür edirəm, sağ olun.

Sonra dövlət başçısı və birinci xanım şəkili sənətkarlarla görüşdülər.

Sənətkar: Xoş gəlmisiniz, səfa gətirmisiniz. Allah Sizə cansağlığı versin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salaməleyküm. Xoş gördük. Sağ olun.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Salam. Çox sağ olun gözəl musiqi üçün.

Sənətkar: Həmişə Allah yaxşı gündə eləsin hamınızı.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun, Allah cansağlığı versin.

Sənətkar: Allah Sizə cansağlığı versin, cümlənizə.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Siz də, çox sağ olun.

Fuad NAĞIYEV: Bunlar da sənətkarlardır, Şəki sənətkarlarıdır.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salam.

Sənətkarlar: Salam, xoş gəlmisiniz. Necəsiniz?

Prezident İlham ƏLİYEV: Bu da məşhur Şəki halvası.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Şəki halvası.

Prezident İlham ƏLİYEV: İşiniz necə gedir? Yaxşıdır?

Sənətkarlar: Yaxşıdır, şükür.

Prezident İlham ƏLİYEV: Qonaqlar çox gəlir? İndi bunlar hamısı bərpa olunduqdan sonra daha çox gələcək.

Sənətkar: İnşallah, Allah canınızı sağ eləsin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun.

Sənətkarlar: Sağ olun. Dövlət başçısı İlham Əliyevə, birinci xanım Mehriban Əliyevaya və Leyla Əliyevaya qoruqdakı dairəvi məbəddə aparılan təmir-bərpa işləri barədə məlumat verildi.

Bildirildi ki, dairəvi məbəd XIX əsrin əvvəllərində tikilmiş və dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir. Dairəvi məbədin memarlığı Qafqaz Albaniyasının qədim məbədlərinin memarlıq üslubuna oxşardır. Bina XIX əsrdə pravoslav kilsəsi kimi fəaliyyət göstərmiş, daha sonra sovet dövründə anbar kimi və digər təyinatlar üçün istifadə edilmişdir. Bina ilk variantda sırf dairəvi formada olub, daha sonra ona üç tərəfdən köməkçi tikililər əlavə edilmişdir. Bu binada son 30 il ərzində Şəki Xalq Təbii Sənəti Muzeyi fəaliyyət göstərmişdir. Hazırda binada bərpa işləri aparılır.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyevə keçəci qadın sakin ilə söhbət etdilər.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salaməleyküm.

Sakinlər: Salam.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Salam.

Prezident İlham ƏLİYEV: Xoş gördük.

Sakin: Salam, xoş gördük.

Məlumat verən şəxs: Zahid usta alətləri düzəldir.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salam, bu alətləri sən düzəldir-sən? Çox yaxşı. Sizininki də kəlağaydır?

Sənətkar: Bəli.

Prezident İlham ƏLİYEV: Yerli ipəkəndir?

Sənətkar: Bəli. Mehriban xanım məni iki dəfə Fransaya aparıb.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Bizimlə getmisiniz?

Sənətkar: Bəli, sağ olun. Sizə cansağlığı arzulayıram. Sənətimizi də davam etdirməyə çalışırıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Sağ olun. Siz də cansağlığı arzulayıram.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun, sizə uğurlar.

Sənətkar: Siz də sağ olun. Daha bir sənətkarla söhbət oldu.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salam.

Fuad NAĞIYEV: Hüseyin bizim ustamızdır, şəbəkə ustasıdır.

Hüseyin usta: Bu işlərdən görmüşünüz. Sizə bir rəhil ha-

zırlamışam, bütöv taxtadan yonulur, dörd parçaya bölünür. Açılr, kitab qoymaq üçündür. Yəni bizim qədim milli əşyadır, qəbul etsəniz, sad olardı.

Prezident İlham ƏLİYEV: Birləşdirdiniz?

Qadın sənətkar: Bəli, bacım Aysel xanımınla birgə keçə sənətindən Sizə bir hədiyyə hazırlamışdır. Qələbə rəmzi olan Şuşamız, əgər qəbul etsəydiniz, məmnun olardıq, çox sevindir.

Hüseyin usta: Sağ olun, minnətdaram.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salaməleyküm.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Salam, xoş gördük.

Qadın sənətkar: Salam, bizim Şəkiyə səfa gətirmisiniz. Bu, bizim təkəlduz sənətidir, qədim Şəkiyə məxsus sənətdir. Sənətkar bacım Aysel xanımınla bərabər 20 ildir bu sənətlə məşğuluq. Sizin, dövlətimizin bizə qayğısı sayəsində dəfələrlə xarici və yerli sərğilərdə olmuşuq. ICESCO-nun təşkil etdiyi sərğidə 36 ölkə arasında qalib gəlmişik. Bu da bizim keçə sənətidir. Biz veteran ailəsi olaraq bacım Aysel xanımınla birlikdədik ki, bir dövlətin Ali Baş Komandanına necə mənəvi dəstək verə bilərik? Fikirləşdik ki, keçəçilik sənətini yaşadaq, keçə sənətinə nəfəs verək

de Azərbaycanca bir ilko imza atdıq. Keçə sənəti ilə qədim təkəlduz sənətinə sintez etdik.

Prezident İlham ƏLİYEV: Birləşdirdiniz?

Qadın sənətkar: Bəli, bacım Aysel xanımınla birgə keçə sənətindən Sizə bir hədiyyə hazırlamışdır. Qələbə rəmzi olan Şuşamız, əgər qəbul etsəydiniz, məmnun olardıq, çox sevindir.

Hüseyin usta: Sağ olun, minnətdaram.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun.

Prezident İlham ƏLİYEV: Salaməleyküm.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Salam, xoş gördük.

Qadın sənətkar: Salam, bizim Şəkiyə səfa gətirmisiniz. Bu, bizim təkəlduz sənətidir, qədim Şəkiyə məxsus sənətdir. Sənətkar bacım Aysel xanımınla bərabər 20 ildir bu sənətlə məşğuluq. Sizin, dövlətimizin bizə qayğısı sayəsində dəfələrlə xarici və yerli sərğilərdə olmuşuq. ICESCO-nun təşkil etdiyi sərğidə 36 ölkə arasında qalib gəlmişik. Bu da bizim keçə sənətidir. Biz veteran ailəsi olaraq bacım Aysel xanımınla birlikdədik ki, bir dövlətin Ali Baş Komandanına necə mənəvi dəstək verə bilərik? Fikirləşdik ki, keçəçilik sənətini yaşadaq, keçə sənətinə nəfəs verək

de Xan sarayımızın naxışdır. Bu da türk ölkələrinə aid naxışdır, burada Qobu xalqı da var. Bundan başqa, Şəki İpək yolu üzərində yerləşdiyi üçün ipək karvanı işləmişik. Yəni bu sənəti gücümüz çatdıqı qədər yaşatmağa çalışırıq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox yaxşı iş görürsünüz.

Qadın sənətkar: Bu da yun didmək asan olsun deyə fikirləşib, araşdırıb belə bir əhtaş hazırlamışdır, bir az müasir tipli. Yunu rahat açsın deyə.

Prezident İlham ƏLİYEV: Texnoloji inkişafdır.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Doğrudan da, çox gözəldir. Yəni, bunu ilk dəfə siz sintez etmisiniz?

Qadın sənətkar: Azərbaycanca hazırda klassik keçə sənəti ilə məşğul olan bizik. Müasir nuno feltinqlə məşğul olanlar var, ancaq klassiklə yoxdur. Bir az ağır olduğu üçün fiziki güc tələb edir.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Çətindir.

Qadın sənətkar: Biz pandemiya dövründən başladığımız işə, hələ ki üç ildir işləyirik. İnşallah, artacağıq, yəni çalışacağıq ki, sənəti yaşadaq.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox gözəl, çox sağ olun.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun, hədiyyə də çox gözəldir, aparıb Şuşada sərğidə asarıq.

Qadın sənətkar: İnşallah, çox sağ olun, təşəkkür edirəm.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Sağ olun, çox sağ olun, bacımın da təşəkkür edirəm.

Qadın sənətkar: Çox sağ olun, Allah razı olsun.

Həmçinin məlumat verildi ki, Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən qala divarları daxilində yerləşən bəzi tarixi binalarda təmir-bərpa işləri davam etdirilir. Burada Şəki xanlığı dövrünə aid, ümumi uzunluğu təxminən 1300 metr olan qala divarları yerləşir. Bu qala divarları əvvəlcə Şəki xanları, XIX əsrdə isə çar Rusiyası tərəfindən hərbi məqsədlər üçün istifadə edilmişdir.

Diqqətə çatdırıldı ki, qoruğun memarlıq abidələrindən biri də XIX əsrdə inşa olunmuş əsgər kazarmasıdır və hazırda dövlət mühafizəsinə götürülmüşdür. Bina yerli inşaat materiallarından istifadə olunmaqla, ənənəvi memarlıq üslubunda inşa edilmişdir.

Bildirilib ki, 1982-ci ildən Rəsm Qalereyası kimi istifadə edilən bina dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir və Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən 2022-ci ildə bərpa edilmişdir.

Bina hazırda Rəsm Qalereyası kimi istifadə edilən bina dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir və Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən 2022-ci ildə bərpa edilmişdir.

Bina hazırda Rəsm Qalereyası kimi istifadə edilən bina dövlət mühafizəsinə götürülmüş memarlıq abidəsidir və Dövlət Turizm Agentliyi tərəfindən 2022-ci ildə bərpa edilmişdir.

marlıq üslubu qorunmaqla onun fasadı, dam örtüyü bərpa edilmişdir, kommunikasiya sistemi tamamilə yenidən qurulmuşdur. Qalereya binasının ümumi sahəsi 296 kvadratmetrdir. Bina üç hissədən - giriş, ekspozisiya zalları və inzibati bölmədən ibarətdir.

Məlumat verildi ki, Rəsm Qalereyasının fondunda 254 eksponat saxlanılır. Onlardan 61-i rəsm əsəri və 8-i heykəl olmaqla 69 eksponat hazırda ekspozisiyada sərğilənir, 185-i isə qalereyanın fond otağında mühafizə olunur. Ekspozisiyadakı əsərlər Azərbaycan incəsənət tarixinin, onun mövzu və üslubca müxtəlif istiqamətlərinin, inkişaf dövrlərinin ziyarətçilərə tərəfindən daha dərinləndirilməsinə imkan yaradır. Ekspozisiyadakı incəsənət əsərlərinin mühafizəsi məqsədilə müvafiq temperatur və rütubət rejimi üçün zəruri olan sistem quraşdırılmışdır.

Qalereyanın birinci zalında görkəmli fırça ustası Maral Rəhmanzadənin "Kələğayı geyinmiş qadın", ikinci zalda "Zəngəzurda" əsərində yaylağa köç edən sürü və "Qaraqöl" əsəri (Laçın rayonunda, Azərbaycan ilə Ermənistan arasında sərhəddə yerləşən göl), üçüncü zalda isə mərkəzi divarda Azərbaycanın görkəmli rəsamları Altay Sadiqzadənin "Sahil", Sakit Məmmədovun "Şərqi" və Elbəy Rzaquliyevin "Qırmızı atlılar" əsərləri nümayiş olunur.

Tarix-Memarlıq Qoruğu ilə tanışlıqdan sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Şəki şəhərinin sakinləri ilə söhbət etdilər, xatirə şəkilləri çəkdirdilər.

Kişi sakin: Allah canınızı sağ eləsin. Gələn ayaqlarınız var olsun. Allah Sizin ömrünüzdü uzun eləsin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Allah sizə cansağlığı versin.

Kişi sakin: Allah Sizi qorusun! Allah bütün Azərbaycanı qorusun!

Prezident İlham ƏLİYEV: Amin!

Kişi sakin: Fateh İlham Əliyev.

Başqa kişi sakin: Biz də nəsihət oldu ölinizi sıxmaq.

Kişi sakin: Allah canınızı sağ eləsin. Gələn ayaqlarınız var olsun. Allah ömrünüzdü uzun eləsin. Allah Sizi də, öglunuzu da xoşbəxt eləsin.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Çox sağ olun. Bütün Azərbaycan xalqı sağ olsun.

Kişi sakin: Sizə minnətdarıq. Sizə təşəkkür edirik.

Mehriban xanım ƏLİYEV: Çox sağ olun.

Kişi sakin: Yolunuz açıq olsun, sağ-salamat gedin.

Prezident İlham ƏLİYEV: Çox sağ olun.

Sakinlər: Allah Sizi qorusun, uğurlar olsun!